

Musiker debuterer som krimiforfatter

KÆRSÅ: Musiker og komponist Morten Kærå, kendt fra Sneakers og Moonjam, debuterer som krimiforfatter med "Den uskyldige morder", der udkommer 24. april. Bogen tager udgangspunkt i Kærås egen livshistorie, og handlingen fører læseren tilbage til 80'erne rockmiljø med stoffer, sprut og sex.

Nøgternt portræt af skånesoldat

ROMAN

Henriette E. Møller:
"Danskerheld"
★★★★☆

Den danske litteratur skyder store blomster i disse bevægede tider: Efter Kim Leines "Profeterne i Evighedsfjorden" og Christian Jungersens "Du forsvinder" kommer nu Henriette E. Møllers ny roman om en kvinde i Irakkrig.

Den er naturligvis stemt i en ganske anden toneart, men den er lige så storslået i anlæg og gennemførelse.

"Danskerheld" hedder den med hentydning til, at soldaterne, der bærer danske korsmærket, af andre nationers soldater ansås for at slippe mere skånsomt gennem krigen, og den bygger på udførlige forstudier, bl. a. samtaler med soldater, der var i Irak i 2007.

Synsvinklen ligger med en enkelt undtagelse hos den kvindelige frivillige Laura, der med årvågen iagttagelsessevne koldt og stemningsløst kan beskrive sine oplevelser, og som næsten sentimentalt og dog irriterende nøgternt kan beskrive sine sanselige konflikter og associativt relaterer krigens oplevelser til den hjemlige andegård.

Hun oplever i Irak en mandeverden med pralende vittigheder, men hun accepterer til fulde, fordi hun går ind i denne mandeverden med åben pande.

Hun oplever rastløshed på en fridag, nedslagne i lejren og den hvileløse situation. Hun oplever, at hun ikke kan græde over fem engelske soldater, der er kørt ind i en vejsidebombe. Hun kan bare sidde og ryste på hovedet og tænke, at vi må passe bedre på i morgen.

Hun oplever den næsten ubærlige smerte ved at miste to nærtstående kamrater.

Hun oplever en kammerat, der giver op og vil hjem. Det koster han siden dyrt i mentalt henseende, han føler ensomheden og savner fællesskabet og lever med følelsen af at have svigtet, og hun oplever, at dagens nyhed i Ekstrabladet midt under deres krig er, at der er for mange, der bruger handicapparke-

ringspladser ulovligt.

Hun oplever presset fra forældrene for ikke at tage af sted igen, men hun har et job, der skal passes, og hun kan ikke lade de andre i stikken. Hun oplever, da hun endelig vender hjem, søvnløsheden og den evige kamp mellem frygten for mareridt og trangen til søvn.

Hun vil ikke være en af dem, der tager krigen med hjem, men hun erkender, at hun ligner et offer for krigen.

Hvad der gør denne roman så stærk, er den tætte beskrivelse af de mange psykiske mekanismer, der pludselig kan give Laura skamfølelse eller bondeanger, når hun oplever de frivole ytringer, tomgangssnakken med veninden i Danmark, tiltrækninger og frastødninger over for kammeraterne i en verden af kollektiv bevidsthed.

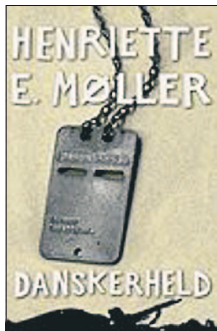
Henriette E. Møller accepterer med denne roman sin egen plads i tiden.

Det er den virkelige verden, der interesserer hende, og det er den, hun har skrevet om, køligt, registrerende og objektivt uden et sentimentalt budskab om krigen, men ud af det hele er kommet en fantastisk roman om sammenhold og om et menneskes psykiske vilkår under og efter udstationeringen.

Jens Henneberg
kultur@nordjyske.dk

■ Henriette E. Møller: "Danskerheld"

272 s., 299,95 kr., Gyldendal
Udkommer 19.04

Nøgternt registrerende portræt af den udstationerede soldats psykiske vilkår før og efter Irakkri- gen. Bogens forside.

Den tyske kultskuespiller Udo Kier er nok bedst kendt i Danmark som en del af misfostret "Lillebror" i Lars von Triers Riget II, men i "Iron Sky" spiller han månepøreren.

Genialt dårlig

FILM

"Iron Sky"
★★★★☆

En gruppe nazister har gemt sig på bagsiden af månen. Allerede her står de fleste læsere sikkert af, men bliv ved med at læse, for "Iron Sky" er faktisk slet ikke, som man skulle tro.

Ganske vist er filmen gudsjammerlig dårlig på alle led og kanter, men det er også en af årets mest morsomme, opfindsomme og underholdende film. "Iron Sky" er simpelthen så dårlig, at den er god. Historien om nazisterne, der bor i et svastikaformet kompleks på månens bagside, er et af de mest syrede oplæg til en film nogensinde. Og den del er sådan set det mest realistiske i filmen.

En sort astronaut, der bliver kidnappet og forvandlet til et arisk menneske, med hvid hud og lyst hår.

En kvindelig præsident for USA, der har lige lovligt mange lighedspunkter med Tea Party-bevægelsens Sarah Palin.

En censureret udgave af Charlie Chaplins "Diktatoren" brugt som nazistisk propaganda.

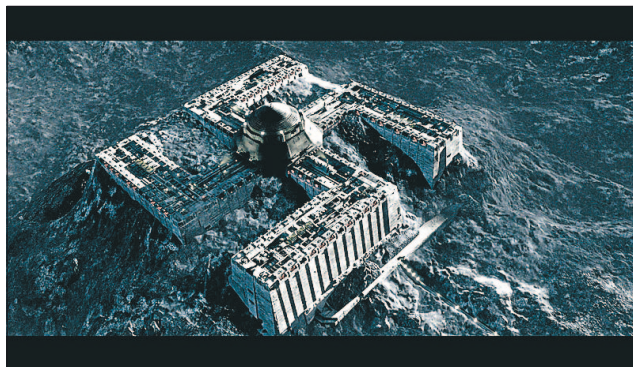
Og et hav af racistiske, mandschauvinistiske og selvfølgelige nazistiske replikker.

Filmene er politisk ukorrekt ud over alle grænser, men også dejlig uhøjtidelig.

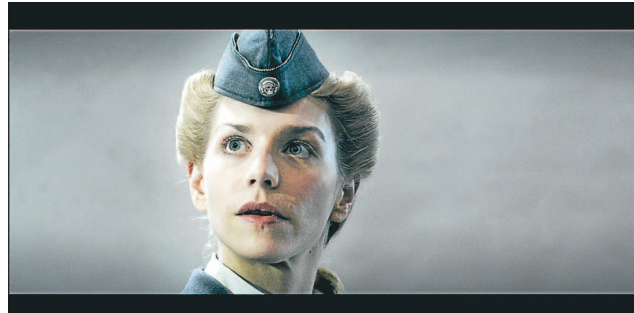
Med filmens udtryk og de stærkt satiriske kommentarer til amerikansk politik og krigsførelse lægger filmen sig tæt op ad en af filmhistoriens største kultklassikere.

"Dr. Strangelove - eller Hvordan jeg lærte at glemme mine bekymringer og elske bomben" fra 1964 var ligeledes politisk ukorrekt for sin tid, men blev dog lavet med langt større filmisk og teknisk overblik end "Iron Sky".

For "Iron Sky" er en stylet, men også noget kluntet produktion.

Ordet mådeholdenhed har åbenbart ikke eksisteret i produktionsholdets ordforråd. Et svastikaformet kompleks er kun et af mange stødende syn i filmen "Iron Sky".

Den tyske skuespiller Julia Dietze spiller rollen som den noget naive Renate Richter, der vil frelse verden via nazisternes idealer.

Og det kan næppe undgås, når filmen er blevet produceret i tre forskellige lande, og når en del af manuskriptet er skrevet af fans på en internetside, der også har hjulpet med til at finansiere filmen.

"Iron Sky" er dog en film, der fuldt fortjener dens allerede fastømrede kultstatus, på trods af, eller nok nærmere på grund af, den komplette man-

gel på mådeholdenhed.

Lars Christensen
l.christensen@nordjyske.dk

■ "Iron Sky"

Tyskland/Finland/Australien, 2011
Intr.: Timo Vuorensola
En time, 33 min.
Till. o. 11 år
Danmarkspremiere i går